

Posudok habilitačnej práce

Meno a priezvisko kandidáta: Mgr. et Mgr. Michal Bobek, M.Jur., PhD., Dr.h.c.

Názov habilitačnej práce: The judicial system of the European Union: the permanent quest for balance

Študijný/vedný odbor: Právo Evropské unie

1) Hodnotenie z formálneho hľadiska

Z formálneho hľadiska je habilitačná práca zložená z úvodného predstavenia výskumnej oblasti (témy), odôvodnenia jej výberu ako aj dôležitosti predloženého výskumu. Následne gro habilitačnej práce tvorí 6 publikovaných článkov, v ktorých autor analyzuje a hodnotí pôsobenie Súdneho dvora EÚ (v súčasnom názve) a poukazuje zároveň na jeho konštantný dialóg s národnými súdmi.

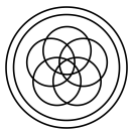
Predložená habilitačná práca je aj z dôvodov publikovaných článkov v medzinárodných časopisoch alebo monografiách (komentároch) písaná v anglickom jazyku, precíznym akademickým jazykom používajúc aj špecifický jazyk európskeho práva, s kvalitne spracovanými referenciami. Okrem toho je potrebné uviesť, že autor pracuje nielen s právnym rámcom, aplikáciou práva v kontexte právomocí Súdu, výkladom práva a právnymi kategóriami, ale používa aj sociálno-právny metodologický prístup (viditeľný najmä v poslednom článku), a tým potvrdzuje vnímanie súčasného trendu ukotviť právo ako základný rámec, ale zároveň reflektovať jeho aplikáciu v spoločenskom (materiálnom) kontexte. Z pohľadu osobitného autorského vkladu treba pozitívne hodnotiť práve tento prístup k spracovaniu témy, čím ju autor pokryl komplexne.

Z hľadiska štruktúry, by bolo vhodné v rámci obsahu uviesť aj strany, ktoré zodpovedajú jednotlivým častiam samotnej habilitačnej práce, pre orientáciu v texte.

2) Hodnotenie z obsahového hľadiska

Z obsahového hľadiska obsahuje predložená habilitačná práca od začiatku jasné odôvodnenie a ukotvenie. Zaujímavosťou je, že autorove publikované práce sa zaoberajú otázkami dialógu medzi európskymi a národnými súdmi, and preto sa autor rozhodol ako habilitačnú prácu predložiť kompiláciu článkov zameraných na úlohu, kompetencie a postavenie európskych súdov.

Autor metodologicky používa doktrínálny právny výskum, pričom postupne tento prístup aplikuje pri kritickej analýze inštitúcie Súdneho dvora, avšak v kontexte vývoja aplikácie práva. Následne sa zameriava na funkcionality a dosiahnuteľnosť aplikácie právnej interpretácie poskytovanej Súdnym dvorom, a nakoniec porovnáva štruktúru a kreovanie

Súdneho dvora a Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj úlohu národných súdov pri aplikácii práva EÚ. Zaujímavý (jeden by zhodnotil, že aj osobitý alebo vlastný) aspekt sa vynára aj v metodologickom prístupe, a to pri komparácii inštitúcie Súdneho dvora a jeho pôsobenia v kontinentálnom právnom systéme (versus common law systéme).

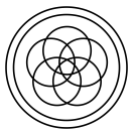
Osobitný autorský vklad kandidáta v habilitačnom konaní je viditeľný napriek celou habilitačnou prácou (setom publikovaných článkov), a to následne aj v rámci citovanosti publikovaných prác (nie je súčasťou habilitačnej práce, ale považujem za dôležité na tento fakt upozorniť). Zároveň ide o publikované výstupy v prestížnych akademických vydavateľstvách, ako Oxford University Press, Cambridge University Press, Hart Publishing, a v časopise Common Market Law Review.

Vychádza zo silného teoretického a rigorózneho metodologického ukotvenia, pričom autorov vklad (a praktické skúsenosti) je zrejмый v každom predložennom texte ako súčasť práce. Tu považujem za dôležité zdôrazniť, autorov imperatív vo vzťahu k akademickej etike. Je prejavom vysokej akademickej integrity, ak autor nad rámec požiadaviek deklaruje detaily práce, publikačné údaje a zároveň odlišuje od svojej predošlej kvalifikačnej práce.

Spôsob spracovania práce, konštruktívnosť, akademické rozpracovania a precízne doktrínálne spracovanie sú silnou stránkou habilitačnej práce. Dlhodobosť a konzistentnosť vo výskume sa odrazila aj v rozsahu a kvalite spracovania. V rámci jednotlivých predložených článkov, tak možno hodnotiť najmä:

V prvom článku osobitne pozitívne komprehensívny prehľad vývoja štruktúry Súdneho dvora, s dôrazom na často diskutovanú legitimitu inštitúcie Súdneho dvora. Zaujímavé je autorovo vnímanie Veľkej komory SD EÚ ako „súdu v rámci súdu“, pričom s ohľadom na jeho kompetencie, to možno považovať skôr za otázku administratívneho usporiadania, ako skutočného dopadu na výkon právomocí (?) Zaujímavým faktom, na ktorý autor poukazuje je, že s prijatím Lisabonskej zmluvy a účinnosťou Charty základných práv EÚ, sa do popredia aj v činnosti súdu dostáva odôvodnenie „ľudsko-právnymi otázkami“. Rozhodne možno s autorom súhlasiť, že ľudsko-právny dialekt je prítomný v rozhodovacej činnosti Súdneho dvora, ale do akej miery to súvisí práve s hodnotovo-orientovaným prístupom (value-based requirement) Súdu ako jeho štruktúrou a kompetenciami, ktoré sa nezmenili v tomto zmysle? Okrem toho tu vyvstáva otázka, či aj v súčasnosti, pri uplatňovaní human-rights based approach a snahou Komisie posilniť ľudsko-právnu dimenziu, a v nadväznosti na stratégiu posilnenia aplikácie Charty, postupuje Súdny dvor rovnako, ako sa vyžaduje od súdov členských štátov, pri aplikácii práva Únie (viď prípady voči Frontex a očakávané rozhodnutia SD EÚ)?

Vzhľadom k tomu, že článok vyšiel pred desiatimi rokmi, a rozhodnutím Rady sa navýšil počet sudcov na Všeobecnom súde o dodatočných sudcov, zaujímavé by bolo vo

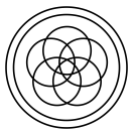

výskume pokračovať, a to najmä hľadaním odpovede na otázku, do akej miery možno autorovu tézu o „deliberatívnom zhromaždení“ v prípade rozhodovania Súdu naďalej súhlasiť? Ide vôbec ešte v súčasnom nastavení o kolektívny orgán alebo skôr o rozhodovanie na základe minimálneho súhlasu požadovanej väčšiny?

Napriek „veku“ článku, otázka legitimacy, ktorú autor rozvinul v samostatnej časti, je aktuálna dodnes. Ním uvádzaný (ale zároveň aj kritizovaný) „pro-integračný“ prístup Súdu, ktorý odôvodňuje práve snahou o uplatňovanie „komunitárnej tendencie“ pri výklade práva EÚ, ilustruje aj konkrétnymi rozhodnutiami Súdu, ktoré však odkazujú na „odklonenú“ stránku tohto prístupu. Napriek jasnej ilustrácii prístupu súdu, ktorý býva kritizovaný práve za „vstupovanie“ do systému prerozdelenia moci, či za rozhodovanie na hranici „rule of law“ svojich kompetencií, zaujímavé by bolo hľadanie faktorov (premenné), ktoré toto konanie ovplyvňujú. Do akej miery je to spojené práve so štruktúrou súdu, jeho personálnym obsadením súdu či právomocami? Autorov doktrinálny prístup je konzistentný, avšak práve uplatnenie jeho neskoršieho sociálno-právneho prístupu, by závery a hodnotenia v písomnom texte dali do kontextu reálií spoločenského života.

V druhom článku autor opätovne preukazuje rigoróznym metodologickým prístupom, pričom sa zameriava na jeden bod z predošlého článku – a to výber sudcov Súdneho dvora EÚ, vrátane kritickú obsahovú analýzu činnosti Panelu 255 vo vzťahu k výberu kandidátov na sudcov EÚ a PACE vo vzťahu k výberu sudcov Európskeho súdu pre ľudské práva. V rámci metodológie však zrejme vzhľadom k tomu, že ide o kapitolu v monografii, sú niektoré otázky otvorené – do akej miery ide o kvalitatívnu obsahovú analýzu, keď premenné pri tomto výskume nie sú v samotnej kapitole ozrejmene? Zároveň, z uvádzaných informácií, a to najmä vo vzťahu ku kritike transparentnosti procesu, je táto založená na kvalitatívnom hodnotení správ príslušných orgánov – pričom hodnotenie by benefitovalo aj z kvantitatívnej obsahovej analýzy, ktorá je zhodná s doktrinálnym prístupom autora.

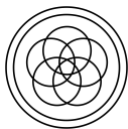
Z hľadiska prínosu tohto článku, možno podčiarknuť dva podstatné body: 1) prínos z hľadiska detailov výberového procesu, kritického hodnotenia procesu výberu, porovnania dvoch systémov; 2) precízneho syntetického zhrnutia a odporúčania pre „protokol“ výberu kandidátov na sudcov. Doktrinálny prístup v podkapitole 5 tohto článku viedol autora k evidence-based odporúčaniam pre konkrétne faktory, ktoré by mali zavážiť pri rozhodovaní o kandidátoch. Aj keď ako sám uvádza, neznámou premennou v tejto rovnici je, na koho image by títo kandidáti mali byť vyberaní. Osobitne dôležitým z hľadiska prínosu sú však najmä podkapitoly 6 a 7, ktoré vychádzajú z predošlej kritickú analýzy a umožňujú autorovi hodnotiť, ale zároveň aj poukazovať na možné scenáre vývoja výberu sudcov v budúcnosti. To, že išlo o dôležitý záver, potvrdzuje aj súčasný vývoj v tejto oblasti.

Tretí článok predstavuje tiež „výrez“ z prvého článku, keď sa autor venuje návrhu na úpravu konania o predbežnej otázke aj pred Všeobecným súdom, čo už je v súčasnosti realitou. Autor argumentuje, že takáto úprava (rozdelenie) právomocí zmení zásadne systém súdnej moci v EÚ. Bez ďalšieho opakovania, autor postupuje metodologicky, rigorózne a tento prístup aj štrukturuje do jednotlivých podčastí publikovaného článku. Zaujímavosťou je posun, využívajúci dopadové štúdie na národné súdy, ktoré naznačuje v časti päť článku, a osobitne pozitívne treba hodnotiť možné alternatívy v časti šesť článku. Okrem náročnosti a adresovania možných implikácií úpravy konania o predbežnej otázke, považujem za mimoriadne prínosnú (autorskú) časť, v ktorej autor uvádza, aké implikácie bude mať táto zmena pre samotný typ konania, vrátane legitimacy rozhodnutia, ak takáto zásadná právomoc, ktorá má viesť k jednotnému výkladu práva EÚ, bude realizovaná dvoma subjektmi (aj keď v rámci jedného inštitucionálneho systému súdov EÚ). Autorovu analýzu, čo práve „uniformita výkladu práva EÚ“ považujem za veľmi dobre odôvodnenú, avšak len čas preverí tento nový systém v praxi. Z hľadiska uvádzaných alternatív voči rozdeleniu konania o predbežnej otázke medzi dva európske súdy, ani jedna do súčasnosti nepretrvala. Všetky vychádzali z právnej úpravy, doktríny jednotného výkladu práva EÚ. Avšak finálne riešenie bolo nakoniec v zásade politické, zohľadňujúc ďalšie (spoločenské, finančné a iné) faktory.

Štvrtý článok predložený v habilitačnej práci analyzuje a porovnáva úlohu veľkých komôr, a to na národnej úrovni a v rámci Európskeho súdu pre ľudské práva. Zaujímavé prepojenie vo vzťahu k téme habilitačnej práce predstavuje vnímanie Veľkej komory Súdneho dvora EÚ, ako „kvázi veľkej komory“ porovnávaných súdov. Autor vychádza nie zo štruktúry SD EÚ per se, ale práve z materiálneho ponímania cez určené kompetencie. Z hľadiska prínosu, možno považovať za dôležité (a vlastné) vnímanie Veľkej komory SD EÚ ako „kvázi ústavného súdu Únie“. Viac ako argumenty za takéto vnímanie, je potrebné oceniť autorove argumenty, ktoré vyvažujú toto vnímanie – kritické, konštruktívne a vyžadujúce aj hodnotenie legitimacy.

Otázka legitimacy je aj v centre piateho článku. Tu považujem za podstatné spomenúť, že v úvode uvádzaná štruktúra a nadväznosť článkov, ako aj ich koherentnosť z hľadiska témy habilitačnej práce, je mimoriadne detailná. Autor opätovne používa kritickú obsahovú analýzu, pričom využíva ďalšiu úroveň skúmania pôsobenia Súdneho dvora EÚ, a to v dialógu s národnými súdmi. Neopakujúc predchádzajúce hodnotenia, keď autor postupuje štruktúrovane, systematicky a metodologicky rigorózne, je prínosné práve zdôraznenie dialógu medzi súdmi, ktoré sú významným faktorom mozaiky legitimacy pôsobenia SD EÚ. Z hľadiska všeobecnej rozpravy o legitimitate Súdu a jeho pôsobení, autor poskytol prehľadný a zrozumiteľný prehľad v tejto oblasti, načrtávajúci rôzne pohľady rešpektovaných výskumníkov. Táto však vychádza z prevažnej väčšiny z tzv. anglickej školy, pričom pohľad nemeckej školy by k tejto otázke bol relevantným

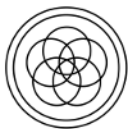
„železkom v ohni“. Opätovne, inovatívny prínos autora vo vzťahu k netypickej analýze, čo môže urobiť Súdny dvor EÚ pre národné súdy (a nie ako zvyčajne opačne – čo musia národné súdy robiť vo vzťahu k SD EÚ) poukazuje na autorove silné argumentačné schopnosti a znalosť témy. Extenzívna práca s judikatúrou je prítomná v celej habilitačnej práci, v tomto článku osobitne. (Aj) na jej základe tak môže konštatovať, že používanie práva EÚ národnými súdmi, ktoré sú v zmysle Simmenthal orgánmi aplikácie práva EÚ, je alebo v substanciálne mnohých prípadoch nerealizované alebo opomínané. S jeho hodnotením *„Ak orgán stanovujúci normy naďalej prijíma pravidlá, ktoré z akéhokoľvek dôvodu nie sú schopné regulovať sociálnu realitu v primeranej miere, stáva sa irelevantným a v dôsledku toho môže byť vnímaný ako nelegitímny.“* nemožno inak, len súhlasiť.

Záverečný článok má metaforický názov, ktorý však podprahovo poukazuje na to, že autor okrem konštantného doktrinálneho prístupu, ktorý spája všetky predložené články, vníma posun v právnom výskume o tzv. sociálny vplyv a v jeho práci vidno prvky socio-právneho prístupu. V rámci výskumnej otázky, či možno analyzovať a merať vplyv osobnostného profilu a národno-kultúrneho kontextu sudcov na súdne rozhodnutia (SD EÚ), je zaujímavé, že autor opätovne používa kvalitatívnu obsahovú analýzu, hoci prínosná by bola aj kombinácia s kvantitatívnou obsahovou analýzou, ktorá nie je úplne typická pre právnu vedu, avšak dokázala by kvantifikovať autorom uvádzané faktory. Tu treba však oceniť aj autorov prístup k jednotlivým premenným, keď poukazuje na rôznorodosti váhy týchto faktorov v kontinentálnom a common-law systéme. Komplexne a komprehensívne. V kontexte heterogenity prístupu a vnímania autority súdnej moci – cez prizmu sudcu v common-law systéme a prizmu súdu ako inštitúcie v kontinentálnom systéme. Súdny dvor EÚ, ktorý poberá charakteristiky oboch, tak musí byť vnímaný aj v tomto kontexte. Obdobné štúdie existujú aj v oblasti obsadzovania funkcií v štátnej správe, kde práve životopisy, ako aj osobnosti kandidátov, sú merateľnými ukazovateľmi úrovne odbornosti, ale aj politickosti výberu. Autor však v úvode článku poukázal na to, že mu nepredchádzal samotný výskum, ale ide skôr o zhrnutie jeho skúseností, poznatkov a osobnú perspektívu v tejto téme.

3) Zhodnotenie prínosu

Téma habilitačnej práce evokuje neustály proces v rámci hľadania optimálneho fungovania Súdneho dvora EÚ. Jednotlivé články boli precízne vybrané tak, aby reflektovali konkrétny body, podnety a procesy s tým súvisiace.

Autorove spracovanie je vždy metodologicky rigorózne, prepája jednotlivé čiastkové zistenia a kriticky ich analyzuje, dáva do kontextu predošlú skúsenosť a prax (vrátane case law), súčasný vývoj a potenciálne scenáre vývoja (foresight). Tento koherentný prístup je potrebné oceniť, rovnako ako osobný vklad autora v skúmanej téme.

Hoci to samotné požiadavky na habilitačné práce nevyžadujú, „zhrnutie“ vo vzťahu k skúmanej témy by bolo užitočnou čerešničkou na torte spracovania tejto habilitačnej práce. Napriek tomu, že každý z článkov má svoj záver, a jednotlivé články poukazujú na rôzne aspekty štruktúry, činnosti či aplikácie právomoci v rámci súdneho systému EÚ, táto heterogenita v metaleveli môže a má spoločné prvky.

4) Odporúčanie a otázky

Vedecké ukotvenie, spôsobilosť pracovať s prameňmi práva a vedeckou literatúrou, ako aj schopnosť komplexného spracovania danej témy a formovania vlastných, precízne odôvodnených hodnotení a záverov, umožňuje predložiť habilitačnú prácu k ďalšiemu konaniu. Habilitačnú prácu odporúčam prijať k obhajobe.

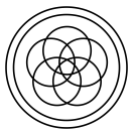
Otázky:

- 1) Do akej miery podľa Vášho výskumu (a skúseností) ovplyvní rozšírenie právomocí interpretovať právo EÚ aj Všeobecným súdom EÚ (článok 267 ZFEÚ), snahu o harmonizovaný prístup k jeho interpretácii (berúc ohľad na súčasný vývoj)?
- 2) (Prečo) Možno považovať Súdny dvor EÚ za implicitného legislatívca? V rozsudkoch ako Coman, K.S. a K.D. voči Rade, SD EÚ posúva hranice implementácie práva, implicitným posunom a rozšírením svojich kompetencií do oblastí, ktoré spadajú alebo do kompetencie národných orgánov alebo mimo jeho oprávnenie (vonkajšie vzťahy). Je možné stále považovať tento „proaktívny“ prístup za snahu harmonizujúcim spôsobom vykladať právo EÚ, alebo už za zásah do legislatívnych právomocí?

Predložená habilitačná práca spolu so svojimi zistenými výsledkami publikovanými v medzinárodných publikáciách je dôležitá z hľadiska prínosu pre rozvoj európskeho práva a odporúčam ju ku obhajobe a po úspešnej obhajobe odporúčam Mgr. et Mgr. Michal Bobek, M.Jur., PhD., Dr.h.c. udeliť titulu „docent“ z odboru Právo Európskej únie.

V Bratislave, 25.4.2025

prof. JUDr. PhDr. Lucia Mokrá, PhD.

Review of habilitation thesis

Name and surname of the candidate: Mgr. et Mgr. Michal Bobek, M.Jur., PhD., Dr.h.c.

Title of habilitation thesis: The judicial system of the European Union: the permanent quest for balance

Study field: European Union Law

1) Evaluation from a formal point of view

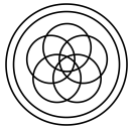
From a formal point of view, the habilitation thesis consists of an introduction to the research area (theme), justification of its selection, and the importance of the presented research. The main text of the habilitation thesis consists of six published articles in which the author analyzes and evaluates the work of the Court of Justice of the European Union (under its current title) and highlights its ongoing dialogue with national courts.

Due to the articles published in international journals or monographs (commentaries), the submitted habilitation thesis is written in English, using precise academic language and specific European law terminology, with carefully prepared references. In addition, it should be noted that the author works not only with the legal framework, the application of law in the context of the Court's jurisdiction, the interpretation of law and legal categories, but also uses a socio-legal methodological approach (particularly evident in the last article), thus confirming the perception of the current trend to anchor law as a basic framework, while at the same time reflecting its application in a social (material) context. From the perspective of the author's unique contribution, this approach to the topic should be viewed positively, as it allows the author to cover the topic comprehensively.

In terms of structure, it would be useful to include page numbers corresponding to the individual sections of the habilitation thesis within the table of contents to facilitate navigation within the text.

2) Evaluation from a content perspective

In terms of content, the submitted habilitation thesis provides clear justification and contextualization from the very beginning. It is interesting to note that the author's published works deal with issues of dialogue between European and national courts, and hence, the author had decided to provide as habilitation the compilation of articles focusing on the role, competences and position of the European courts.

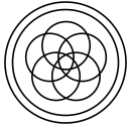
The author methodologically uses doctrinal legal research, gradually applying this approach in a critical analysis of the institution of the Court of Justice, but in the context of the development of the application of law. He then focuses on the functionality and achievability of the application of legal interpretation provided by the Court of Justice, and finally compares the structure and creation of the Court of Justice and the European Court of Human Rights, as well as the role of national courts in the application of EU law. An interesting (one might even say unique or original) aspect also emerges in the methodological approach, namely in the comparison of the institution of the Court of Justice and its role in the continental legal system (versus the common law system).

The candidate's unique contribution in the habilitation procedure is evident throughout the habilitation thesis (set of published articles) and subsequently in the citations of published works (not part of the habilitation thesis, but I consider it important to point this out). At the same time to note, these are published outputs in prestigious academic publishers such as Oxford University Press, Cambridge University Press, Hart Publishing, and in the journal *Common Market Law Review*.

It is based on a strong theoretical and rigorous methodological foundation, and the authors' contribution (and practical experience) is evident in each text submitted as part of the work. I consider it important to emphasize the authors' commitment to academic ethics. It is a sign of high academic integrity when an author goes beyond the requirements and declares the details of his work and publication data, while also distinguishing it from his previous qualification work.

The method of research, constructiveness, academic elaboration, and precise doctrinal approach are the strengths of the habilitation thesis. The long-term consistency of the research is reflected in the scope and quality of the thesis. The individual articles can be evaluated as follows:

The first article provides a particularly useful and comprehensive overview of the development of the structure of the Court of Justice, with an emphasis on the often-discussed legitimacy of the institution. The author's perception of the Grand Chamber of the Court of Justice of the European Union as a "court within a court" is interesting, although, given its powers, this can be considered more a question of administrative organization than of actual impact on the exercise of powers (?). An intriguing fact pointed out by the author is that with the adoption of the Lisbon Treaty and the entry into force of the Charter of Fundamental Rights of the EU, "human rights issues" have come to the fore in the Court's activities. One can certainly agree with the author that the human rights dialect is present in the Court's decision-making, but to what extent is this related to the value-based requirement of the Court as its structure and powers, which have not

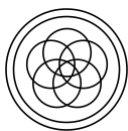
changed in this sense? In addition, the question arises as to whether the Court of Justice is proceeding in the same way as required of the courts of the Member States when applying Union law (see the cases against Frontex and the pending decisions of the CJEU)? This is particularly relevant in light of the Commission's efforts to strengthen the human rights dimension and the strategy to strengthen the application of the Charter.

Given that the article was published ten years ago and that the Council's decision increased the number of judges at the General Court by additional judges, it would be interesting to continue the research, in particular by seeking an answer to the question to what extent the author's argument about a "deliberative assembly" in the case of the Court's decisions still be upheld? Is it still a collective body in its current form, or is it rather a decision-making body based on the minimum consent of the required majority?

Despite the "age" of the article, the question of legitimacy, which the author developed in a separate section, is still relevant today. The Court's "pro-integration" approach, which he cites (but also criticizes), which is justified by the effort to apply a "communitarian tendency" in the interpretation of EU law, also illustrates specific decisions of the Court, which, however, refer to the "deviant" side of this approach. Despite the clear demonstration of the Court's approach, which is often criticized for "interfering" in the system of power sharing or for ruling at the limits of its powers under the rule of law, it would be interesting to identify the factors (variables) that influence this behavior. To what extent is this related to the structure of the court, its composition, or its powers? The authors' doctrinal approach is consistent, but it is precisely the application of their later socio-legal approach that would place the conclusions and assessments in the written text in the context of the realities of social life.

In the second article, the author once again demonstrates his rigorous methodological approach, focusing on one point from the previous article, namely the selection of judges for the Court of Justice of the European Union, including a critical content analysis of the activities of Panel 255 in relation to the selection of candidates for EU judges and PACE in relation to the selection of judges for the European Court of Human Rights. However, given that this is a chapter in a monograph, some questions remain open in terms of methodology: to what extent is this a qualitative content analysis, given that the variables used in this research are not clarified in the chapter itself? At the same time, based on the information provided, particularly in relation to the criticism of the transparency of the process, this is based on a qualitative assessment of the reports of the relevant authorities – whereas the assessment would also benefit from a quantitative content analysis, which is consistent with the author's doctrinal approach.

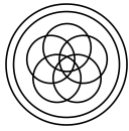
In terms of the contribution of this article, two essential points can be highlighted: 1) the contribution in terms of the details of the selection process, the critical evaluation of the

selection process, and the comparison of the two systems; 2) the precise and concise summary and recommendations for a "protocol" for the selection of candidates for judges. The doctrinal approach in subchapter 5 of this article led the author to evidence-based recommendations for specific factors that should be taken into account when deciding on candidates. However, as he himself points out, the unknown variable in this equation is whose image these candidates should be selected to represent. However, subchapters 6 and 7 are particularly important in terms of their contribution, as they build on the previous critical analysis and allow the author to evaluate and point to possible scenarios for the development of judge selection in the future. The fact that this was an esteemed conclusion is confirmed by current developments in this area.

The third article also refers an "extract" from the first article, in which the author focuses on the proposal to amend the preliminary ruling procedure before the General Court, which is now a reality. The author argues that such an amendment (division) of powers will fundamentally change the judicial system in the EU. Without further repetition, the author proceeds methodically and rigorously, structuring this approach into individual sections of the published article. An interesting feature is the shift towards using impact studies on national courts, which he indicates in section five of the article, and the possible alternatives in section six of the article should be particularly welcomed. In addition to challenging and addressing the possible implications of the amendment to the preliminary ruling procedure, I consider the section as very valuable, because of the way the author discusses what implications this change will have for the type of proceedings itself, the legitimacy of the decision, what implications it may have to a uniform interpretation of EU law, if exercised by two entities (albeit within a single institutional system of EU courts). I consider the author's analysis of what constitutes "uniformity of interpretation of EU law" to be very well reasoned, but time will tell how this new system works in practice. None of the proposed alternatives to dividing preliminary ruling proceedings between two European courts have survived to date. All were based on the legal regulation and doctrine of uniform interpretation of EU law. However, the final solution was ultimately political in nature, considering other (social, financial, and other) factors.

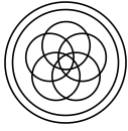
The fourth article presented in the habilitation thesis analyses and compares the role of grand chambers at the national level and within the European Court of Human Rights. An interesting connection to the topic of the habilitation thesis is the perception of the Grand Chamber of the Court of Justice of the European Union as a "quasi grand chamber" of the courts being compared. The author does not base his argument on the structure of the CJEU per se, but rather on a material understanding through assigned competences. In terms of contribution, the perception of the Grand Chamber of the ECJ as a "quasi-constitutional court of the Union" can be considered important (and original). More than

the arguments in favour of such a perception, the author's arguments that balance this perception—critical, constructive, and requiring an assessment of legitimacy—should be appreciated.

The question of legitimacy is also at the heart of the fifth article. Here, I consider it essential to mention that the structure and continuity of the articles, as well as their coherence in terms of the topic of the habilitation thesis, are extremely detailed. The author again uses critical content analysis, drawing on a further level of examination of the work of the Court of Justice of the European Union, namely in dialogue with national courts. Without repeating previous assessments, where the author proceeds in a structured, systematic, and methodologically rigorous manner, it is particularly useful to emphasize the dialogue between courts, which is an important factor in the mosaic of the legitimacy of the CJEU's work. In terms of the general debate on the legitimacy of the Court and its work, the author provides a clear and comprehensible overview of this area, outlining the different views of respected researchers. However, this is based predominantly on the so-called English school, whereas the German school's view would be a relevant piece to shape this issue. Once again, the author's innovative contribution in relation to the atypical analysis of what the Court of Justice of the European Union can do for national courts (and not, as is usually the case, what national courts must do in relation to the ECJ) demonstrates the author's strong argumentation skills and knowledge of the subject. Extensive work with case law is present throughout the habilitation thesis, particularly in this article. (Also) on this basis, he can conclude that the application of EU law by national courts, which are, according to Simmenthal, bodies applying EU law, is either not implemented or neglected in a substantial number of cases. One cannot but agree with his assessment: „If the norm setting authority keeps enacting rules which are for whatever reason not able to regulate social reality to any reasonable degree, it become irrelevant and in consequence may be perceived as illegitimate.“

The final article has a metaphorical title, which, however, subtly points to the fact that, in addition to the constant doctrinal approach that connects all the articles presented, the author perceives a shift in legal research towards the so-called social impact, and elements of a socio-legal approach can be seen in his work. Within the research question of whether it is possible to analyse and measure the influence of judges' personality profiles and national-cultural context on court decisions (CJEU), it is interesting that the author again uses qualitative content analysis. Although a combination with quantitative content analysis would also be useful, which is not entirely typical for legal science, but would be able to quantify the factors mentioned by the author. However, the author's approach to individual variables should also be appreciated here, as he points out the diversity of the weight of these variables in the continental and common law systems. Complex and comprehensive. In the context of the heterogeneity of approaches to and

perceptions of the authority of the judiciary – through the prism of the judge in the common law system and the prism of the court as an institution in the continental system. The Court of Justice of the European Union, which has characteristics of both, must also be perceived in this context. Similar studies exist in the field of appointments to positions in the civil service, where the CVs and personalities of candidates are measurable indicators of the level of expertise, but also of the political nature of the selection. However, the author pointed out at the beginning of the article that it was not preceded by actual research, but rather a summary of his experience, knowledge, and personal perspective on the subject.

3) Evaluation of contribution

The topic of the habilitation thesis evokes the ongoing process of seeking the optimal functioning of the Court of Justice of the European Union. The individual articles were carefully selected to reflect specific points, ideas, and related processes.

The author's approach is always methodologically rigorous, linking individual findings and critically analysing them, placing them in the context of previous experience and practice (including case law), current developments, and potential scenarios (foresight). This coherent approach should be appreciated, as should the author's personal contribution to the topic under review.

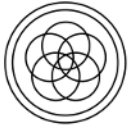
Although not required by the requirements for habilitation theses, a "summary" of the topic under review would be a useful addition to this habilitation thesis. Although each article has its own conclusion and the individual articles point to different aspects of the structure, activities, or application of powers within the EU judicial system, this heterogeneity at the meta-level can and does have common elements.

4) Recommendation and questions

The scientific basis, ability to work with legal sources and academic literature, as well as the ability to comprehensively address the given topic and form one's own, precisely justified assessments and conclusions, allow the habilitation thesis to be submitted for further proceedings. I recommend that the habilitation thesis be accepted for defense.

Questions:

- 1) To what extent, according to your research (and experience), will the extension of the powers to interpret EU law to the General Court of the EU (Article 267 TFEU) affect efforts to achieve a harmonized approach to its interpretation (considering current developments)?

- 2) (Why) Can the Court of Justice of the European Union be considered an implicit legislator? In judgments such as Coman, K.S. and K.D. v Council, the CJEU pushes the boundaries of the implementation of law by implicitly shifting and extending its powers into areas that fall within the competence of national authorities or outside its jurisdiction (external relations). Can this "proactive" approach still be considered an effort to interpret EU law in a harmonizing manner, or is it already an interference to legislative powers?

The submitted habilitation thesis, together with its findings published in international publications, is important in contributing to the development of European law and I recommend it for defense, and, after successful defense, I recommend Mgr. et Mgr. Michal Bobek, M.Jur., PhD., Dr.h.c. be awarded the title of "Associate Professor" in the field of European Union Law.

In Bratislava, 25.4.2025

prof. JUDr. PhDr. Lucia Mokrá, PhD.